

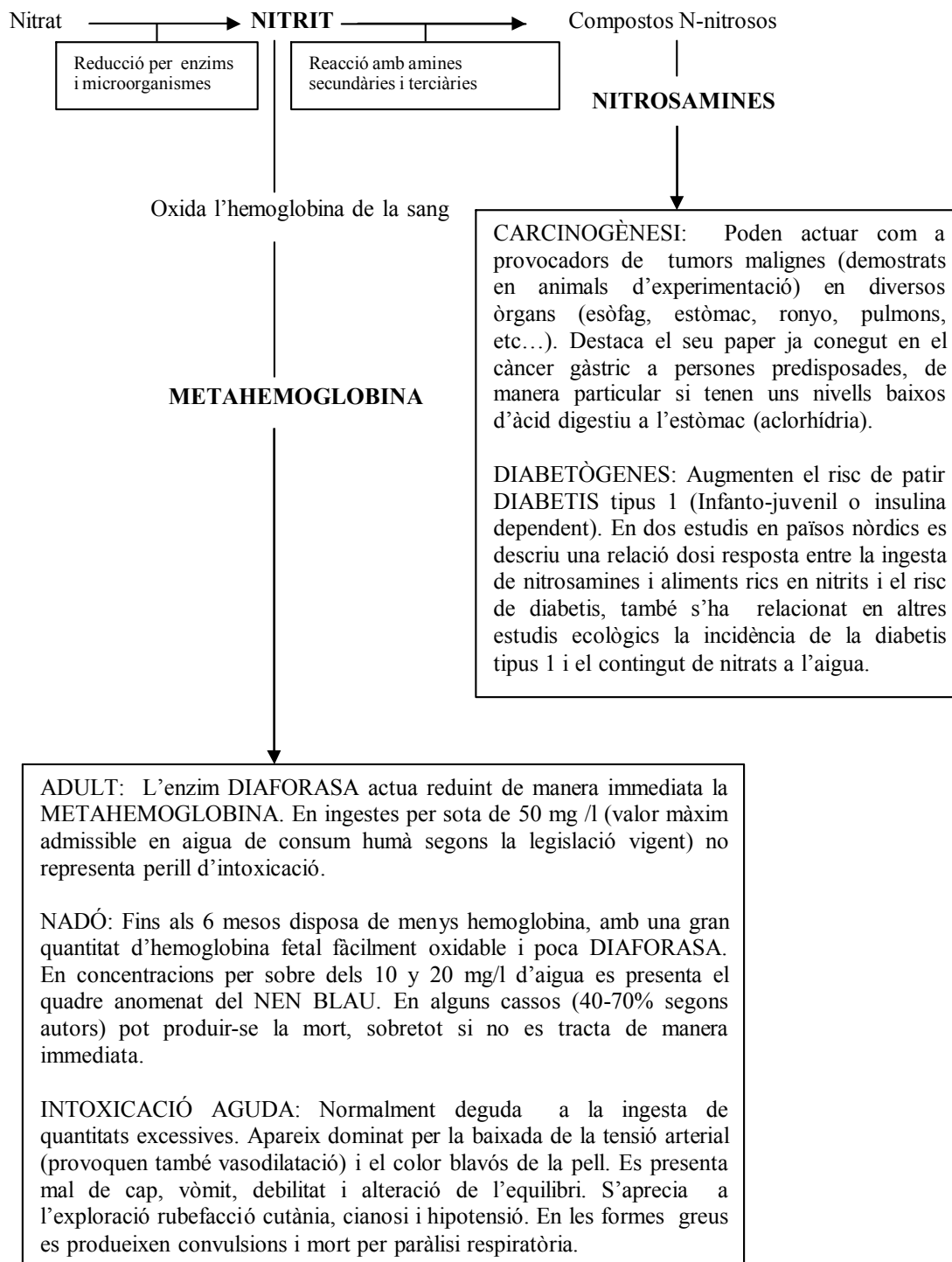
DOSSIER PURINS.

RISCOS PER A LA SALUT.

ANY 2003

Els riscos dels compostos nitrogenats

Pel que fa al perill de la ingesta d'aquests productes cal destacar que malgrat s'utilitzin de manera directa els nitrats com additius alimentaris, la forma principal d'ingestió és la producció de nitrats a partir de la seva generació a partir dels nitrats, àmpliament distribuïts entre els vegetals i l'aigua de consum procedent d'aqüífers contaminats. Dins del cos els bacteris intestinals redueixen aquests nitrats a nitrats:

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

- (1) Pg 187. Heinrich D i Hergt M. ATLAS DE ECOLOGIA. Alianza Editorial. Madrid 1997
- (2) Pgs. 305, 306, 365, 366 i 729. Pidrola G. 10ª edición MEDICINA PREVENTIVA Y SALUD PÚBLICA. Masson. Barcelona 2001.
- (3) Pg 403. Diversos autors. GUIAS ALIMENTÀRIAS PARA LA POBLACIÓN ESPAÑOLA. SENC. Madrid. 2001.
- (4) Pg 2377. Rozman C i altres. 10ª edición FARRERAS ROZMAN. MEDICINA INTERNA. Doyma. Madrid. 1982.

ALGUNES QÜESTIONS OBERTES

- 1- Resulta curiós saber com s'han determinat els nivells de concentració màxima admissible de nitrats (CMA). Sembla ser que s'han basat de manera exclusiva amb la prevenció de la toxicitat aguda per la metahemoglobinèmia als lactants menors de 3 mesos. Tot i això les dades disponibles semblen no poder definir amb claredat el nivell sense efectes negatius observats (NSENSO) i per això s'aplica un criteri pràctic: per a nitrats i nitrits es considera una potència negativa en termes molars de 10:1 per a la metahemoglobinèmia.
- 2- Una vegada més es treballa considerant només la toxicitat aguda. De la toxicitat latent o diferida en el temps (com la de les nitrosamines) ningú no en parla encara de manera oberta... Però, cal deduir que un major coneixement de la problemàtica en els propers anys conduirà a la tendència d'anar baixant els nivells de CMA de tots els tòxics en els aliments i també, en el cas que ens ocupa, dels nitrats a l'aigua "potable" que arribi a les aixetes.
- 3- No cal oblidar que hi ha diverses fonts de nitrats a les aigües subterrànies: els residus sòlids acumulats; les aigües residuals no depurades; l'adobat artificial amb fertilitzants minerals nitrogenats; la concentració de reserves de nitrogen al terreny (entre un 1% i un 3% anual) degut a la mineralització de les restes de collita i de l'adobat verd en l'agricultura intensiva; i naturalment, els terrenys sobreadobats de purins. Tampoc podem deixar de considerar que moltes d'aquestes fonts, la mateixa pluja carregada de partícules contaminants (de sofre, de nitrogen, de dioxines, de furans, ...) i la utilització de productes diversos a l'agricultura, incrementen el risc de presència d'altres tòxics a les aigües subterrànies. Així també els insecticides, herbicides i fungicides, poden deixar els terrenys i les aigües subjacents impregnades en major o menor intensitat de metalls pesants, organoclorats (encara), organofosforats, carbamats, PCB, PCT, hidrocarburs... Sovint també oblidem els possibles efectes combinats d'uns i altres compostos dins del cos de cada ésser viu, fenomen molt difícil de determinar i encara de prevenir si no s'avança cap a una utilització limitada d'aquests productes i cap una bona gestió sostenible de tot tipus d'activitat humana.
- 4- En termes de salut hi ha moltes coses que han de restar i no sumar, en aquest sentit s'han de defensar accions i gestions globals (legislatives però també administratives de prevenció, d'inspecció i de sanció) que facilitin restar presències indesitjables a les nostres aigües. Clar que és necessari demanar una bona manera de fer a cadascú, però per això cal no tenir por a explicar quin és el problema que tenim i com estan les coses dia a dia. No s'avançarà gens en la bona gestió i en la prevenció sinó es garanteix el primer requisit de la democràcia ambiental: la informació del que es coneix en cada moment a plena disposició de tota la comunitat (no només en mans dels tècnics i dels polítics).

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

- (1) Pg 187. Heinrich D i Hergt M. ATLAS DE ECOLOGIA. Alianza Editorial. Madrid 1997
- (2) Pgs. 305, 306, 365, 366 i 729. Pidrola G. 10ª edición MEDICINA PREVENTIVA Y SALUD PÚBLICA. Masson. Barcelona 2001.
- (3) Pg 403. Diversos autors. GUIAS ALIMENTARIAS PARA LA POBLACIÓN ESPAÑOLA. SENC. Madrid. 2001.
- (4) Pg 2377. Rozman C i altres. 10ª edición FARRERAS ROZMAN. MEDICINA INTERNA. Doyma. Madrid. 1982.